

Program wychowawczo profilaktyczny

Program wychowawczo profilaktyczny

Szkoły Podstawowej

im. Władysława Łokietka

w Płowcach

Elżbieta Lampowska

Grażyna Olejnik

Anna Piernik

Krzysztof Rajewski

Spis treści

Wprowadzenie	4
Cele programu	5
Wychowawczo-profilaktyczna działalność szkoły	
w sferze biologicznej	6
w sferze poznawczej	7
w sferze emocjonalnej	8
w sferze społecznej	9
w sferze moralnej	11
Procedury postępowania w trudnych sytuacjach	13
Ewaluacja programu	17

Wprowadzenie

Potrzeby współczesnej młodzieży stawiają szkołę w konieczności sprostania wielu zadaniom związanym z rozwojem ucznia w sferach: biologicznej, poznawczej, emocjonalnej, społecznej i moralnej, aby absolwent kończący szkołę mógł bez obaw wyruszyć w dalszą drogę życiową. Zadania te koncentrują się na wspomaganiu ucznia poprzez przekazanie podstawowej wiedzy o świecie i nim samym, uformowanie czytelnego systemu wartości oraz ograniczanie czynników ryzyka mogących zaburzać prawidłowy rozwój i zdrowe życie.

Niniejszy program integruje realizowane w szkole działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym. Z uwagi na różnorodność czynników warunkujących powodzenie procesu wychowania powstał w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb uczniów i rodziców oraz spostrzeżenia pedagogów w zakresie wychowania i zapobiegania zagrożeniom, a także analizę dostępnych zasobów szkoły, wskutek czego dostosowany jest do potrzeb rozwojowych naszych uczniów, a także potrzeb środowiska lokalnego.

W założeniach programu mieści się ścisła współpraca pomiędzy członkami społeczności szkolnej. Wdrożenie programu wychowawczo-profilaktycznego jest zadaniem wychowawców klas, nauczycieli przedmiotów, szkolnego pedagoga i pielęgniarki szkolnej oraz pozostałych pracowników szkoły we współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Na podstawie programu opracowane zostaną przez wychowawców plany wychowawcze poszczególnych klas.

Cele programu

Podstawowym celem działań szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki jest stworzenie młodym ludziom przyjaznych warunków do rozwoju i samorealizacji ułatwiających im poszukiwanie i osiągnięcie własnych celów życiowych. Wsparcie szkoły ma opierać się na ukształtowaniu modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji, uzdolnień czy środowiska, z którego pochodzi, będzie przygotowany do samodzielnej i rzetelnej pracy na wyższym poziomie edukacji oraz wykorzysta wiedzę i umiejętności dla dobra swojego, swoich bliskich i ojczyzny.

Sukces w powyższych obszarach często uwarunkowany jest poziomem wiedzy o świecie i społeczeństwie, stopniem dojrzałości charakteru, wysokim poczuciem własnej wartości oraz wrażliwością na potrzeby innych. Kształtowanie tych cech z kolei nie będzie możliwe bez odpowiedniego poprowadzenia procesu kształcenia w atmosferze pełnej zaufania, szacunku i tolerancji. W takich warunkach dziecko będzie mieć większą szansę na twórczy rozwój zakończony nabyciem umiejętności odpowiedniego funkcjonowania we współczesnym świecie, którego zasady społeczne będą dla absolwenta zrozumiałe. Przystwojenie sobie tych zasad umożliwi mu rozumowe kształtowanie swojego losu, przy współpracy z innymi członkami społeczności, dla których będzie on kreatywnym partnerem do dialogu umiejącym radzić sobie z własnymi emocjami i zagrożeniami związanymi z poszukiwaniem własnej tożsamości oraz wzorców do naśladowania.

Wychowawczo-profilaktyczna działalność szkoły

Działania wychowawczo-profilaktyczne zawarte w programie dzielą się w zależności od sfery rozwoju dziecka, na które mają oddziaływać.

Sfera biologiczna

Rozwój w sferze biologicznej dotyczy przede wszystkim pozytywnych zmian związanych z funkcjonowaniem organizmu dziecka, zarówno fizycznym, jak i psychicznym. Zadaniem szkoły w tym obszarze jest nakierowanie ucznia na właściwe postępowanie mające dobry wpływ na jego zdrowie i samopoczucie psychofizyczne i będące wynikiem poprawnych nawyków zdrowotnych, żywieniowych czy ruchowych. Niezbędna w tym obszarze jest również edukacja w zakresie funkcjonowania ciała ludzkiego i prawidłowego stylu życia oraz miejsca człowieka w ekosystemie.

Docelowe umiejętności ucznia	Proponowane sposoby realizacji
Znajomość i stosowanie zasad higieny i zdrowego stylu życia.	Organizacja wydarzeń promujących sport, aktywny wypoczynek i zdrowy styl życia.
Prawidłowe odżywianie.	Organizacja zajęć koła sportowego.
Znajomość substancji uzależniających i ich wpływu na organizm.	Organizacja konkursów dotyczących stylu życia.
Rozumienie konsekwencji nieprawidłowego korzystania z komputera.	Uczestnictwo w akcjach dotyczących środowiska.
Rozpoznawanie znaczenia przyrody w życiu człowieka.	Współpraca z instytucjami promującymi zdrowie i ekologię.
Znajomość wpływu działań człowieka na środowisko naturalne.	Przygotowywanie przedstawień lub uroczystości o charakterze ekologicznym.

Przeprowadzanie pogadanek przez wychowawcę lub pielęgniarkę.

Organizacja zajęć gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej.

Przygotowywanie gazetek tematycznych.

Sfera poznawcza

Zadania szkoły rozwijające poznawczą sferę rozwoju ucznia koncentrują się na pobudzaniu ciekawości, poszerzaniu wiedzy o świecie oraz zachęcaniu do korzystania z wyobraźni i pomysłowości w realizacji zadań szkolnych i w sytuacjach życiowych. Ważne jest także przyswojenie przez ucznia wiedzy na temat zasad funkcjonowania otaczającego świata.

Docelowe umiejętności ucznia	Proponowane sposoby realizacji
Wykorzystywanie kreatywnego podejścia do problemów, samodzielności w pracy i przedsiębiorczości.	Przeprowadzanie pogadanek przez wychowawcę lub pedagoga.
Umiejętność samooceny i obiektywnej oceny innych.	Organizacja spotkań z przedstawicielami instytucji współpracujących ze szkołą.
Poprawne korzystanie ze źródeł informacji.	Organizacja i udział w konkursach.
Rozumienie znaczenia posiadania zainteresowań i celów życiowych.	Organizacja wycieczek krajoznawczych.
Rozpoznawanie swoich predyspozycji.	Organizacja kół zainteresowań.
Znajomość obiektów kulturalnych i zasad zachowania w nich.	Wspieranie uczniów z trudnościami edukacyjnymi.
Rozpoznawanie znaczenia nawyku czytania książek i ich wpływu na rozwój człowieka.	Organizacja zajęć wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych.
Znajomość symboli narodowych i tradycji kraju i regionu.	Organizacja zajęć rewalidacyjnych.

Znajomość wydarzeń z historii kraju.
 Znajomość dzieł literatury i sztuki.
 Rozumienie zasad funkcjonowania człowieka w ekosystemie.
 Znajomość zasad prawidłowego stylu życia.
 Rozumienie działania substancji uzależniających.
 Rozumienie konsekwencji prawnych kontaktu z narkotykami i dopalaczami.
 Umiejętność właściwego reagowania na zagrożenia.
 Znajomość sygnałów alarmowych.
 Rozumienie zasad działania sekt.
 Znajomość praw człowieka.
 Znajomość pojęcia przemocy i cyberprzemocy.
 Znajomość zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
 Znajomość instytucji udzielających pomocy w trudnych sytuacjach.

Sfera emocjonalna

Sfera emocjonalna jest ważną częścią programu ze względu na rolę, jaką spełnia emocjonalność w życiu młodych ludzi. Zadaniem szkoły na tym polu jest pokazanie, jak można wykorzystać dobre emocje na korzyść swoją i innych oraz jak pracować nad umiejętnym rozładowywaniem stresu czy sytuacji konfliktowych.

Docelowe umiejętności ucznia	Proponowane sposoby realizacji
Kulturalne okazywanie uczuć.	Udział w uroczystościach szkolnych i klasowych.

Współzawodniczenie na zdrowych zasadach.	Organizacja wydarzeń promujących sport.
Konstruktywne rozwiązywanie konfliktów.	Organizacja zajęć koła sportowego.
Pobudzanie wrażliwości poprzez kontakt ze sztuką i literaturą.	Wspieranie uczniów w trudnej sytuacji materialnej.
Radzenie sobie z agresją własną i innych.	Wspieranie uczniów z trudnościami edukacyjnymi.
Umiejętność samooceny i obiektywnej oceny innych.	Wspieranie uczniów w trudnościach osobistych.
Wykazywanie empatii poprzez działanie na rzecz innych.	Wspieranie pracy wolontariatu.
Okazywanie patriotyzmu.	Udział w akcjach charytatywnych.
Rozumienie znaczenia bliskich osób, rodziny i przyjaciół.	Organizacja zajęć bibliotecznych.
Rozumienie znaczenia posiadania zainteresowań i celów życiowych.	Organizacja samopomocy koleżeńskiej.
Znajomość emocjonalnych szkód wyrządzanych przez uzależnienia.	Przeprowadzanie pogadarek przez wychowawcę lub pedagoga.

Sfera społeczna

Przygotowanie ucznia do życia społecznego jest jednym z najważniejszych i jednocześnie najszerszych zagadnień. Działania te muszą integrować zadania rozwijające poczucie wartości ucznia w konfrontacji z innymi, poszerzające jego wiedzę o świecie i zasadach funkcjonowania w społeczeństwie, a także informujące o zagrożeniach płynących z kontaktu ze światem zewnętrznym.

Docelowe umiejętności ucznia	Proponowane sposoby realizacji
Zachowywanie kultury słowa i zachowania w sytuacjach codziennych.	Organizacja imprez i uroczystości szkolnych i klasowych.

Kulturalne dzielenie się opiniami i poglądami.	Udział w uroczystościach lokalnych.
Skuteczne komunikowanie się z innymi.	Wspieranie działalności Samorządu Szkolnego.
Rozumienie wartości współpracy.	Wspieranie wolontariatu.
Wykorzystywanie kreatywnego podejścia do problemów, samodzielności w pracy i przedsiębiorczości.	Praca organizacji szkolnych.
Rozpoznawanie swoich predyspozycji.	Przydział ról w klasie.
Umiejętność samooceny i obiektywnej oceny innych.	Organizacja zajęć integrujących grupę.
Rozumienie zasad funkcjonowania człowieka w społeczeństwie.	Rozpoznawanie uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym lub innymi czynnikami zaburzającymi funkcjonowanie.
Wykazywanie asertywności w kontaktach z rówieśnikami.	Organizacja dożywiania.
Stosowanie asertywnej postawy wobec obcych.	Organizacja wydarzeń promujących sport i aktywny wypoczynek w grupie.
Znajomość praw człowieka.	Organizacja zajęć koła sportowego.
Poszanowanie prawa do prywatności.	Organizacja i udział w konkursach.
Odpowiedzialne korzystanie z portali społecznościowych w internecie.	Uczestnictwo w akcjach dotyczących środowiska.
Umiejętność działania na rzecz innych.	Przygotowywanie uroczystości lub przedstawień o charakterze ekologicznym.
Wykazywanie tolerancji dla inności.	Organizowanie wycieczek.
Wykazywanie szacunku wobec symboli narodowych.	Przeprowadzanie pogadarek przez wychowawcę lub pedagoga.
Znajomość wydarzeń z historii kraju.	Organizowanie spotkań z policjantami.
Znajomość zasad zachowania w obiektach kulturalnych.	Wspieranie uczniów z trudnościami edukacyjnymi.
Czynne uczestniczenie w kulturze.	Wspieranie uczniów w trudnościach osobistych.
Umiejętność brania odpowiedzialności	Wspieranie uczniów w trudnej sytuacji materialnej.

za swoje decyzje.

Korzystanie z biblioteki.

Rozumienie miejsca i roli człowieka w ekosystemie.

Znajomość społecznych konsekwencji uzależnień.

Znajomość zagrożeń płynących z kontaktu z sektą.

Właściwa postawa wobec przemocy/cyberprzemocy.

Rozumienie potrzeby odpowiedzialności za bezpieczeństwo innych, również w ruchu drogowym.

Umiejętność właściwego reagowania na zagrożenia.

Rozumienie konsekwencji prawnych kontaktu z narkotykami i dopalaczami.

Znajomość instytucji udzielających pomocy w trudnych sytuacjach.

Organizacja samopomocy koleżeńskiej.

Wspieranie kompetencji rodzicielskich.

Współpraca z instytucjami zewnętrznymi.

Przygotowywanie gazetek tematycznych.

Sfera moralna

Rozwój ucznia w sferze moralnej będzie możliwy poprzez naśladowanie dobrych wzorców zachowań. Do zadań szkoły w tym obszarze należy uwrażliwianie ucznia na sytuacje, w których będzie mógł poznawać różnicę między dobrem i złem oraz podejmować mądre i odpowiedzialne decyzje. Działania szkoły powinny także wspierać ucznia w poszukiwaniu sposobu na życie opartego na dobrych wartościach.

Docelowe umiejętności ucznia	Proponowane sposoby realizacji
Umiejętność podejmowania decyzji	Wspieranie uczniów w trudnościach

zgodnych z sumieniem.

Wykazywanie właściwej postawy wobec symboli narodowych.

Rozpoznawanie moralnych konsekwencji uzależnień.

Umiejętność odpowiedzialnego korzystania z sieci Internet.

Odróżnianie rzeczywistości realnej od wirtualnej.

Wykazywanie odporności na niewłaściwe treści internetowe.

Okazywanie krytycznej postawy wobec niewłaściwego zachowania grupy.

Poszukiwanie własnego systemu wartości opartego na umiejętności zauważania dobra.

osobistych.

Udział w uroczystościach szkolnych.

Uczestnictwo w akcjach charytatywnych.

Organizowanie warsztatów z psychologiem.

Przeprowadzanie pogadań przez wychowawcę lub pedagoga.

Organizowanie spotkań z policjantami.

Przeprowadzanie spotkań z autorytetami w swoich dziedzinach.

Procedury postępowania w trudnych sytuacjach

Sytuacja	Uczeń przywłaszcza przedmiot o znacznej wartości.
Postępowanie	<p>Świadek zdarzenia informuje wychowawcę.</p> <p>Wychowawca informuje dyrektora szkoły i pedagoga.</p> <p>Wychowawca wzywa rodziców/opiekunów ucznia.</p> <p>Dyrektor szkoły powiadamia policję.</p> <p>Policjant przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców lub opiekunów, w przypadku ich nieobecności wychowawcy, pedagoga lub dyrektora szkoły.</p> <p>Uczeń jest zobowiązany naprawić szkodę i ponosi konsekwencje przewidziane w WZO.</p>
Sytuacja	Uczeń dopuszcza się poważnego aktu przemocy.
Postępowanie	<p>Jeśli jest taka potrzeba nauczyciel lub pracownik szkoły, który jest świadkiem zdarzenia, udziela pierwszej pomocy i zapewnia opiekę odpowiedniego specjalisty ofierze agresji, a następnie informuje wychowawcę.</p> <p>Wychowawca informuje dyrektora szkoły i pedagoga.</p> <p>Wychowawca wzywa rodziców/opiekunów uczniów biorących udział w zdarzeniu.</p> <p>Dyrektor szkoły powiadamia policję.</p> <p>Policjant przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców lub opiekunów, w przypadku ich nieobecności wychowawcy, pedagoga lub dyrektora szkoły.</p> <p>Uczeń ponosi konsekwencje zgodnie z zapisami w WZO.</p>

Sytuacja	Uczeń dopuszcza się poważnego aktu wandalizmu.
Postępowanie	<p>Świadek zdarzenia informuje wychowawcę.</p> <p>Wychowawca informuje dyrektora szkoły i pedagoga.</p> <p>Wychowawca wzywa rodziców/opiekunów ucznia.</p> <p>Wychowawca lub pedagog przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców.</p> <p>Uczeń jest zobowiązany naprawić szkodę i ponosi konsekwencje przewidziane w WZO.</p> <p>W przypadku braku współpracy lub odmówienia stawiennictwa ze strony rodziców/opiekunów ucznia dyrektor szkoły zawiadamia policję.</p>

Sytuacja	Uczeń nie realizuje obowiązku szkolnego.
Postępowanie	<p>Wychowawca powiadamia pedagoga i rodziców/opiekunów ucznia o jego nieusprawiedliwionej nieobecności.</p> <p>W przypadku braku wyjaśnienia przyczyn nieobecności wychowawca wzywa rodziców/opiekunów ucznia i w ich obecności wychowawca lub pedagog przeprowadza z uczniem wyjaśniającą rozmowę.</p> <p>Uczeń ponosi konsekwencje przewidziane w WZO.</p> <p>W przypadku braku współpracy lub odmówienia stawiennictwa ze strony rodziców/opiekunów ucznia dyrektor szkoły pisemnie upomina rodziców/opiekunów o konieczności realizowania obowiązku szkolnego.</p> <p>Jeśli to nie przynosi efektu dyrektor szkoły kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego i Nieletnich w sprawie zbadania sytuacji rodzinnej ucznia.</p>

Sytuacja	Uczeń spożywa alkohol.
Postępowanie	<p>Nauczyciel lub pracownik szkoły, który jest świadkiem zdarzenia, izoluje ucznia od pozostałych dzieci i zapewnia mu opiekę lekarską, a następnie informuje wychowawcę.</p> <p>Wychowawca informuje dyrektora szkoły i pedagoga.</p> <p>Wychowawca wzywa rodziców/opiekunów ucznia zobowiązując ich do odebrania dziecka ze szkoły.</p> <p>Uczeń ponosi konsekwencje przewidziane w WZO.</p> <p>W przypadku braku współpracy lub odmówienia stawiennictwa ze strony rodziców/opiekunów ucznia dyrektor szkoły zawiadamia policję.</p>

Sytuacja	Uczeń pali papierosy.
Postępowanie	<p>Świadek zdarzenia informuje wychowawcę.</p> <p>Wychowawca informuje dyrektora szkoły i pedagoga.</p> <p>Wychowawca wzywa rodziców/opiekunów ucznia.</p> <p>Wychowawca lub pedagog przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców i wyjaśnia pochodzenie papierosów.</p> <p>W przypadku ustalenia, że uczeń kupił papierosy w sklepie powiadamia policję.</p> <p>Uczeń ponosi konsekwencje zgodnie z zapisami w WZO.</p>

Sytuacja	Uczeń posiada/zażywa narkotyki lub inną substancję psychoaktywną.
Postępowanie	<p>Nauczyciel lub pracownik szkoły, który jest świadkiem zdarzenia, izoluje ucznia od pozostałych dzieci i zapewnia mu opiekę lekarską, a następnie informuje wychowawcę.</p> <p>Wychowawca informuje dyrektora szkoły i pedagoga.</p> <p>Wychowawca wzywa rodziców/opiekunów ucznia.</p> <p>Dyrektor szkoły powiadamia policję.</p> <p>Uczeń ponosi konsekwencje zgodnie z zapisami w WZO.</p>

Sytuacja	Uczeń dokonuje samookaleczenia.
Postępowanie	<p>Jeśli jest taka potrzeba nauczyciel lub pracownik szkoły, który jest świadkiem zdarzenia, udziela pierwszej pomocy i zapewnia opiekę lekarską, a następnie informuje wychowawcę.</p> <p>Wychowawca informuje dyrektora szkoły i pedagoga.</p> <p>Wychowawca wzywa rodziców/opiekunów ucznia.</p> <p>Wychowawca lub pedagog przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami/opiekunami udzielając informacji na temat możliwych form pomocy.</p>

Ewaluacja programu

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty będą poddawane szczegółowej ocenie. Po wdrożeniu programu, w wyznaczonym przez dyrektora szkoły czasie, zostanie powołany zespół ds. ewaluacji programu, który zajmie się oceną rezultatów i efektywności prowadzonych działań korzystając z następujących sposobów:

- ✓ obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- ✓ obserwacja postępów w nauce,
- ✓ obserwacja frekwencji,
- ✓ analiza sukcesów i osiągnięć uczniów,
- ✓ zebranie informacji zwrotnej od uczniów i ich rodziców oraz pracowników szkoły,
- ✓ analiza dokumentacji pedagoga i wychowawców klasowych,
- ✓ analiza sprawozdań pielęgniarki szkolnej i koordynatora ds. bezpieczeństwa.

Zadaniem zespołu będzie analiza i opracowanie wyników działań wychowawczo-profilaktycznych i przedstawienie radzie pedagogicznej wniosków do dalszej pracy oraz zaproponowanie modyfikacji programu.

